

Pasqua

Joan F. Mira

El dia de Pasqua, fa més de cinquanta anys, de matí quan m'alçava, trobava les espardenyas noves al peu del llit. Espardenyas blanques, no sabates. No sé què trobaven el meus companys del col·legi dels Escolapis que no vivien a l'horta sinó al centre de València. No els ho vaig preguntar mai. A ells els compraven la milotxa ja feta, i nosaltres ens la fabricàvem amb tres canyes, pasteta de farina i paper de seda. Ells, a tot estirar, anaven a fer-la volar al riu, i nosaltres eixíem tres vesprades a berenar a les eres. Hi havia eres a l'horta, sequers, eres d'assecar arròs a l'entrada de tardor o de trillar el blat a l'entrada d'estiu. Es trillava al costat del tramvia, a la vista dels edificis amb ascensor, i passat més de mig segle qui se'n recorda, qui es recorda de res. De manera que el dia de Pasqua estrenàvem espardenyas, i si era possible alguna altra peça de vestir, en honor a la resurrecció del Senyor. Perquè en aquest país dels valencians hem honorat més la vida que no la mort, més l'alegria que no el dolor, i més la resurrecció de Crist que no la passió. En alguns pobles i ciutats es feien —es fan— processons de Setmana Santa, hi havia gent que es disfressava d'alguna cosa, treien imatges de doloroses i de cristos nafrats, i tocaven el tambor a les desfilades. Però molt poc, comparat amb algunes altres terres més a ponent i sobretot més al sud. Per Setmana Santa, això sí —eren temps de l'Església de Franco— tot s'aturava oficialment, no circulaven cotxes per València si no era per estricta necessitat, i les senyores capaces de posar-se una teja espanyola visitaven esglésies amb els senyors marits. Era cosa de gent de dreia i amb recursos, com han estat quasi sempre les modes més castisses importades. La resta del veïnat mirava, i les mares ens preparaven mones, llonganissa, lletuga tendra i llom fregit amb favetes. No recorde, doncs, que donàrem gaire importància al color morat, a les mantellines i a la penitència pública. El nostre gran dia era el dia de Pasqua, no el Divendres Sant: era la festa, no la pena. A la nit acudíem a la missa de glòria, amb aquella cerimònia tan bella del ciri pasqual, tocaven les campanes fins a cansar-se'n, i ja havíem complit amb l'església. La resta era cosa nostra, de xiquets i xiquetes, de les mares que preparaven roba nova i berenars, i dels pares que aquells tres dies ens deixaven tornar a casa a qualsevol hora. A nou anys o deu, un dia de Pasqua, vaig saber què volia dir sentir-se lliure. Abans potser també ho era, corrent pels camps, però no ho sentia.

Sentir-se lliure era agafar la coixinera o saquet ratllat amb el berenar i el sopar, jugar amb les xiquetes a tots els jocs a les eres, formar parelletes sense vigilància, amagar-se pels racons i tocar-se, trencar l'ou dur tenyit de colors en el front de la preferida, mirar cuixetes infantils i fer broma sobre el color de les bragues, coses així, tan innocents. Tan innocents, però que els meus coetanis del centre de la ciutat no coneixien. Després anàvem a sopar tots junts a casa d'algué de la colla,

una altra volta nens i nenes per una vegada l'any, només tres dies i part de les nits, i podíem beure vi amb sifó, jugar a la gallina cega, tocar la carn i tornar-nos a perdre. Potser ara ho recorde més bonic que no era, però era bonic, era una cosa molt bella. Qui sap si era sobretot el gust de la primavera, tal com degué ser assaborida des de molts segles abans, des dels grecs amb el retorn de Persèfone, des de totes les festes de naixement anual de la vida. Una mica de verd renascut, les fulles noves de les moreres, els cucs de seda a punt de nàixer, una mica de sang alterada encara ni tan sols adolescent, una mica de vida, què voleu que us diga. De tot això, de les eres i les fulles de morera, d'un mort trobat el dia de Pasqua al fons d'una sèquia, que no afectà gens l'alegria i la festa, en vaig fer ja fa molts anys un conte, i el títol d'un llibre; ho he escrit en algun altre lloc, i potser ho inclouré en una novel·la que escric. Per a memòria, mentre duren la memòria i els llibres, d'un temps perdut, d'un paisatge, i sobretot d'una cultura de la vida i del goig de descobrir-la.

Qui sap si era sobretot el gust de la primavera, tal com degué ser assaborida des de molts segles abans, des dels grecs amb el retorn de Persèfone, des de totes les festes de naixement anual de la vida. Una mica de verd renascut, les fulles noves de les moreres, els cucs de seda a punt de nàixer, una mica de sang alterada encara ni tan sols adolescent